

השבת רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצו מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

לה' יתברך. אבל הסטרא אחרא בחינת מרירת הגלות שהיא העצבות מתגבר כל כך וממרר את חיי ישראל בקושיות ובלבולי האמונה ובלבולי עצות עד שאינם יודעים ללבן ההלכה והדרך וההלוך לשוב לה' יתברך.

זהו: ובכל עבודה בשדה — שהוא תאוות ממון וטרדת הפרנסה שמכרחין לצאת מאוהל תורה לצאת מבית המדרש אל השדה לעסוק בפרנסה, עד שמטרידו בכל עבודה בשדה ומסיתו ומדיחו מלקובע עתים לתורה על כל פנים. זהו: את כל עבודתם אשר עבדו בהם 'בפרך', ודרשו רבותינו ז"ל 'בפה רך', שבתחילה נכנס עמו הבעל דבר והסטרא אחרא בפה רך ומתלבש במצוות. ואומר לו: הלא אי אפשר לישב בבית המדרש כל יום וההכרח לצאת אל השדה לעסוק במלאכה ומשא ומתן, וכי אתה רוצה למות או להיות עני ומקבל וכו', עד שמשליכו בתוך עומק טיט היוון שהוא אנפין חשוכין מרירת העצבות של הממון בחינת: בעצבון תאכלנה, עד שאפילו כשמרויח ממון אינו מספיק לו כל ימיו כי משתוקק בכל פעם יותר, וכל מה שמרבה נכסים מרבה דאגה, כי מסיתו לבנות פתוס ורעמסס שהם בנינים גדולים וגבוהים שבונים לעצמם כמו שכתוב הבנים חרבות למו וכתוב קרבם בתימו לעולם וכו' (לקוטי הלכות - הלכות הודאה - הלכה ו - אות נז).

ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך...

(שמות א, יג)

שהסטרא אחרא, בחינת מצרים, מעבידים בכבוד גדול מאד על ידי רבוי המרה שחורה והעצבות. וזהו בחינת בעבודה קשה - בקושיא. בחומר הלכתא וכו', כמו שכתוב בזוהר הקדוש. כי הכל מחמת המרה שחורה, שעל ידי זה אין יכולין לא ללמוד ולא להתפלל, וכל מה שרוצין לעשות איזה דבר שבקדושה, קשה וכבד וחומר עליו מאד, כי הם ממררים את החיות ממש, כאשר יודע כל אחד בנפשו (לקוטי הלכות - הלכות ערובי תחומין - הלכה ו, טות יח).

והנה נער בוכה... (שמות ב, ו)

עיקר הבכיה של ישראל צריכה להיות כמו תינוק הבוכה מגודל הגעגועים שיש לו אל אביו. וזה בחינת "והנה נער בוכה" מיד: "ותחמול עליו". כי כשישראל בוכין כמו תינוק הבוכה לשוב לאביו, אז בוודאי "ותחמול עליו", כי על ידי זה מעוררין רצונו הטוב ורחמנותו יתברך עלינו (לקוטי הלכות - הלכות ערב - הלכה ג, אות כה לפי אוצר היראה - בכיה, אות ז).

וירא כי אין איש... (שמות ב, יב)

מי שזוכה להתבטל ולהכלל באור האין סוף על ידי השגת התשעה היכלין המבוארים בפנים, אז צריך להתבטל בתכלית הביטול כאילו אינו בעולם, בבחינת "וירא כי אין איש", כי נתבטל לגמרי בבחינת "וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבאו וכו'", ואז "וירא את המצרי" שהוא הסטרא אחרא, כי אז זוכה להכות ולהכניע ולשבר ולבטל לגמרי את הסטרא אחרא, שהם בחינת היכלי התמורות, מאחר שכבר נתבטל בתכלית הבטול, וזוכה להמשיך האור משם בבחינת חמשים שערי בינה, שהם חמשים אותיות של קריאת שמע, שזה בחינת "ויפן כה וכה וכו'", כמובא בתקונים (לקוטי הלכות - הלכות אישות - הלכה ד, אות יז לפי אוצר היראה - ביטול אל אור האין סוף, אות יז).

מלתב

(מספר אפי הנחלב - מכתב ד)

צריך להיות גיבור חייל וחזק מאד נגד כל המונעים, וגיבור חייל מאד לעמוד כנגד המונעים מלהתקרב להצדיק, ובפרט לא להכניע את עצמו כנגד הבעלי גאווה - שהם בחינת המן - הרוצים להרחיק מהצדיק, כמו שכתוב: **ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה**. אי אפשר להתקרב להצדיק האמת כי אם על

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב ... (שמות א, א)

זהו: ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וכו', שכשהתחיל לספר גלות מצרים וגאולתם התחיל משמות בני ישראל שבאים לשם, להורות שכל עיקר קיומם בגלות וגאולתם משם, הכל היה בכח שמות בני ישראל שהם ראובן שמעון ולוי וכו', שכל שמותם נקראו על שם שמחת ישראל. כי בשביל זה הקדים ה' יתברך שירדו יעקב ובניו הצדיקים בעצמן מצרימה, כי על ידי קדושתם העצומה שהיו מטה שלמה שהם גילו אלקותו בעולם שזהו עיקר השמחה והחיות, על ידי זה היה להם כח לסבול מרירות הגלות ולבלי להשתקע שם. כי עיקר מרירות הגלות הוא העצבות וכל מה שמכבידן הגלות מתגבר העצבות יותר, וכן כל מה שמתגבר העצבות שהוא גלות השכינה מתגבר גלות והעבדות הגשמי יותר, ואם כן מאין יבוא עזרנו, אך כל הקיום בגלות והתקוה לצאת משם הוא על ידי הצדיקים יעקב ובניו שירדו מצרימה שהם שמות בני ישראל הנ"ל, שבכחם הגדול יכולים להמשיך אלקותו יתברך ולהחיות ולשמח נפשות כל ישראל בכחם ועצותם העמוקות שעל ידי זה מעלין המלכות בכל פעם, שזהו עיקר בחינת הגאולה בחינת כי בשמחה תצאו וכו'.

וזהו ויוסף היה במצרים, כי עיקר הקיום והתקוה הוא על ידי בחינת יוסף הצדיק שהוא בחינת איש אשר רוח בו שיודע בכל פעם לנשב על לב בני ישראל ולנפח העפרורית שהוא בחינת עצבות מלבם ולהלהיב לבם לה' יתברך בהדרגה ובמידה וכו', כי הוא יודע להפוך כל היגון ואנחה לששון ושמחה וכו'. וזה: ויהי כל יצאי ירך יעקב שבעים נפש, בחינת שבעים פנים לתורה שהם שבעים אנפין נהורין [פנים מאירות] שזה בחינת שמחה בחינת מבקשי פניך יעקב וכו' (כמו שכתוב בהתורה "צוית צדק" לקוטי מוהר"ן א' - סימן כ"ג, עיין שם).

זהו: ויוסף היה במצרים, כי העיקר על ידי: ויוסף היה במצרים, שהקדים ה' יתברך רפואה למכה לשלוח מקודם את יוסף למצרים ונמכר לעבד שהוא בחינת מרירת העצבות שהוא בחינת עבדות וכו', ועמד בנסינו והתחזק גם שם בשמחה, כמו שכתוב: ויהי יוסף איש מצליח, כמו שאמרו במדרש שהיה מפזז ומרקד. כי במרירת הגלות כשמגבר העצבות ביותר זהו עיקר העצה לעשות מילי דשטותא כדי לשמח את נפשו במרירות כזה. וכמו שכתוב בדוד שהיה משנה טעמו לפני אבימלך שהיה שם בסכנה גדולה בגלות גדול, ועל כן עשה שם מעשה שטות ויתו על דלתות השער וירד רירו על זקנו וכו'. ועל כן עיקר קיומם במצרים ויציאתם משם היה על ידי 'ויוסף היה במצרים', שהקדים לשלוח את יוסף הצדיק לשם.

זהו: וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וכו', כי עיקר מרירת הגלות הוא בחינת עבדות שנמשך מזהמת הנחש מבחינת בעצבון תאכלנה, בחינת התגברות העצבות, שהוא בחינת טיט היוון שעל זה צעק דוד: טבעתי ביוון מצולה ואין מעמד וכו', הצלני מטיט ואל אטבעה וכו'. וזה שכתוב בזוהר הקדוש: בעבודה קשה — בקושיא. בחומר — בחומרא דשמעתתא. ובלבנים — בליבון הלכתא, כי זה עיקר מרירת הגלות שמבלבל השמחה בו יתברך שהוא בחינת אמונה הקדושה אנפין נהורין [פנים מאירות] על ידי הקשיות והבלבולים וכו', שזהו בחינת חומרא דשמעתתא ולבון דהלכתא [חומר השמועה וליבון ההלכה], כי עיקר בחינת אסוקא שמעתתא אלבא דהלכתא [להסיק מהשמועה את ההלכה] הוא לברר וללבן עצות אמתיות לעבודת הבורא יתברך לצאת מזוהמא דהאי עלמא שפלה ולהתקרב אליו יתברך כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ובשביל זה עיקר ההתקרבות לתלמידי חכמים ולצדיקים אמתיים כדי שהם יורו לנו את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה בכל עת באופן שיזכה כל אחד לצאת ממה שצריך לצאת ולהתקרב ולשוב

ידי שמבטל עצמו וכבודו ושמו נגד שם כבוד מלכותו יתברך בתכלית הביטול, ואז יזכה להכלל בשם הצדיק שיכול לקרבו לה' יתברך ולתורתו. כפי מה שזוכה האדם לשפלות ועונה אמתית, כמו כן הוא זוכה להתקרב להצדיק ולחיות חיים טובים אמתיים וארוכים. כל מי שרוצה לילך בדרך האמת וחס על חייו האמתיים באמת, אזי הוא צריך להיות חזק וגיבור חייל מאד, לעמוד כעמוד ברזל כנגד המונעים החולקים על הצדיק הגדול, הרוצים להרחיקו מהצדיק האמת שיכול לירד לעומק הנפילה והירידה של כל אחד ולהעלותו משם בחכמתו הנפלאה לתכלית העליה.

השתפלות הנפש

(סימן א)

אמר לעיני התחזקות בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו: ואפילו אם עוברים ימים ושנים הרבה, ונדמה לו, שלא פעל עדיין בשיחתו ודיבוריו כלום, אף על פי כן אל יפול מזה כלל, כי באמת בוודאי הדיבורים עושים רושם. על דרך משל: כמו מים הירודים על האבן; אף על פי שנדמה, שאין להמים כח כנגד האבן הקשה ואין ניכר רושם המים בהאבן, אף על פי כן כשהמים יורדים על האבן כמה וכמה זמנים רצופים, הם עושים נקב בהאבן, כנראה בחוש. כמו כן אפילו אם לבו לב האבן, ואין ניכר בו רושם דבוריו ותפלתו, אף על פי כן ברבות הימים והשנים ינקב לבו האבן על ידי שיחתו ודבוריו, כמו אבנים שחקו מים, כנזכר לעיל. (לקוטי מוהר"ן א, סימן רלד).

סיפור

(השמטות, ב)

בעת שנסע רבינו בעולם ובהסתר, פעם אחת בא לאיזה כפר קודם תפילת שחרית, וביקש חדר להתפלל. ובעל-הבית הבין שזה איש פלא, וצוה למשרתו שיעשה איזו סעודה עבור רבינו ז"ל, ובעל-הבית כיבד לרבינו ז"ל מאד. ואחר-כך ערך את השולחן לרבינו ז"ל, ובעת הסעודה קבל לפני רבינו ז"ל על מצבו ומצוקתו בפרנסתו. והשיב לו רבינו ז"ל, שיהיה טוב, רק שלא יהיה שוטה (= נאר זאלסט קיין נאר ניט זיין!), ונסע לדרכו. ובעוד איזה ימים בא אדון אחד להקרעטשמע [פונדק], והוצרך לצאת לצרכיו, ויצא אחורי הקרעטשמע, ושכח הבייגארטעל [ארנק חגור] עם הכסף (ששים אלף זהובים), ונסע לדרכו.

ובין כך הוצרך בעל-הבית מהקרעטשמע גם-כן לפנות, והלך גם-כן אחורי הקרעטשמע, ונזדמן שבא במקום שהיה האדון הני"ל, ומצא את הבייגארטעל עם הכסף, ולקחו והביאו לביתו וטמנו בהתבה שלו. והאדון הני"ל, כשנסע כמה ווערסט [פרסאות], הזכיר את עצמו ששכח הבייגארטעל עם הכסף, ובא להקרעטשמע ושאל את הערלים, אפשר מצאו את הגארטעל [החגורה] עם המעות? ואמרו שהאים יודעים. ואמר בעל-הבית אליו: אני יצאתי אחריך ומצאתי את הגארטעל עם המעות! והחזיר להאדון הני"ל, ורצה האדון לסע לדרכו, ובתוך כך הוצרך עוד הפעם לילך לעשות צרכיו, והלך אחורי הקרעטשמע, ושכח עוד הפעם הבייגארטעל עם הכסף ונסע לדרכו.

ואחר-כך הוצרך בעל-הבית גם-כן לעשות צרכיו וכו', ומצא עוד הפעם את הבייגארטעל עם המעות, וכעת לקחו והטמין אותו היטב. ובאמצע הדרך הזכיר את עצמו האדון עוד הפעם, וחזר ובא להקרעטשמע ושאל להערלים אם מצאו המעות, ואמרו כולם שלא מצאו. ולקח הערלים שהיו שם ועשה להם ענויים קשים, ולבעל-הבית לא עשה כלום. ואמרו לו הערלים: למה אינו חושד בבעל-הבית? וענה האדון: על בעל-הבית אני ערב שלא לקחו, כי אם היה לוקח אותו היה תכף ומיד מחזיר לי, כמו מקודם. והשם יתברך עזר לו והצליח מאד. ואחר-כך כשרבינו ז"ל התפרסם, היה [בעל הפונדק] נוסע לברסלב וסיפר המעשה, ונתן מעות לאנשי שלומנו.

שיחות

(שיחות מרי ישראל אודסה, זצ"ל - כ"ה)

היה פורים בליל ששי ולא היה לי כסף על שבת. ואני הייתי עם כולם ביחד, כולם היו מתנגדים, היו מצחקים עלי, ובפרט בפורים, זמן צחוק. אני הייתי שמה ורציתי לשתות, אבל נגמר כבר היין, לא היה. אבל אני, הרכוש שלי היה לי בכיס - חצי לירה, אז היה חצי לירה רכוש גדול. אבל אז היה כל השבת. פורים זה היה ביום חמישי וביום ששי צריכים לקנות לשבת. היה לי חצי לירה בכיס בשביל שבת. אמרתי: "אני רוצה יין", אבל אין יין, כבר נגמר. אז הוצאתי החצי לירה, ועמדתי, ונתתי להם: "מה, אין יין? קח חצי לירה ותביא יין!" כולם צחקו איך הוצאתי את הכסף. היה צחוק... אז לקחו ממני החצי לירה ואני חשיתי: "מה עשיתי, מה יהיה מחר, לא יהיה לי על שבת, מה נתת את הכסף?"

והם לא קנו יין, הם הבינו שאני שיכור והם ידעו שאני עני, הם פחדו שזה כל השבת שלי חצי לירה, אז הם לא קנו. לא היה יין אבל אני הייתי כבר שיכור...

בבוקר הם נתנו לי בחזרה את הנייר, את החצי לירה שלי: "קח את החצי לירה, אתה זוכר שנתת חצי לירה?" הם היו מתלוצצים, כמו שאומר רבינו הקדוש: "העינין שלי בבזיון, אבל בכבוד גדול!" הם התלוצצו אבל זה כבוד גדול. הם ראו שאני לוקח החצי לירה בשביל שבת ונותן על יין בשביל פורים. זה היה להם פלא: "מי עושה דבר כזה, איש עני שכל הרכוש שלו חצי לירה בשביל שבת והוא נותן על יין?" ויש כבר הרבה שנים ואני זוכר את זה כמו עכשיו, איך שהוצאתי מהכיס את החצי לירה ונתתי להם בלב שלם, כן: "לכו תביאו יין!"

רבונו של עולם, השם ירחם עלינו, הבעל-דבר רוצה להפיל אותנו תמיד ולשכוח ולהשכיח הכל. הוא רוצה שאנחנו נחשוב על עצמנו: "מי אתה, מה אתה, מה אתה מדבר", אז הוא רוצה שלא ישאר בעולם דיבורים כאלה. זה אצלו, אצל הבעל-דבר, זה סם המוות, הוא לא מניח את זה, כן. אבל ברוך השם רבינו הקדוש אמר: "אני לא גמרת? אני גמרת? ואגמור!" הוא התחיל לעזור לנו, להוציאנו מן החושך של העולם הזה, מן התאוות. נו, הבעל-דבר הוא לא רצה, אבל רבינו הקדוש לא שואל אותו, הוא אמר: "גמרת? ואגמור!"

ברוך השם, אנחנו לא יודעים חסדי השם, זה בהעלם, אנחנו לא יודעים מה שאנחנו לא יודעים. מה שזכינו בדורות האלה, מה שזכינו... יחידים בעולם! כל העולם לא יודעים, יש בעולם ולא יודעים כלום. אנחנו יחידים בעולם שאנחנו זוכים לדבר ולשמע דברים כאלה שכל העולם לא יודעים, אפילו חסידי ברסלב. אנחנו מיוחדים בעולם... (ההמשך יבוא)

עצות

(לקוטי עצות - תשובה - אותיות יח-כ)

- עיקר התשובה תלוי בלב, היינו במחשבה שבלב שיתגבר לברוך ממחשבות רעות ולחשוב בכל עת מחשבות טובות לשום אל לבו היטב מה יהיה תכליתו וסופו וכו'. ולחשוב עצות ותחבולות איך יזכה לשוב אל ה', ועל-ידי זה יזכה להגיע ולהשיג אורייתא דעתיקא סתימאה, היינו סתרי פנימיות התורה שזהו עיקר שעשוע עולם הבא (לקוטי מוהר"ן, סימן מט).
- תשרי וניסן הם ימי תשובה ביותר, כי בניסן עתידין ליגאל, ואין הגאולה אלא על-ידי תשובה.
- צריך להיות כגבור לרוץ אורח, כי אפילו כשזוכה לעשות תשובה ולתקן מה שקלקל, עדיין צריך למלאות העבודה שהיה יכול לעשות בזמן שהיה נוף לפני השם יתברך. על-כן צריך לרוץ היטב להזדרז הרבה בעבודת השם-יתברך, כדי שיוכל למלאות חסרון העבודה שהיה יכול לעבוד בימי קלקולו.

תפילה

(לקוטי תפילות חלק א - תפילה מט)

אבי שבשמים, גרש מפני קדושתך כל הטפשות שבלבי, כל ערלת לבבי, וקיים לי ברחמיך מקרא שכתוב: ומל' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חיך. זכני למחשבות קדושות וטהורות, הצילני ממחשבות רעות, הצילני נא מהרהורים רעים, הצילני הצילני, קדש את מחשבתי ברחמיך הרבים, ברחמיך הגדולים, ברחמיך העצומים, יודע תעלומות חמול עלי, מלא רחמים יהמו ויכמרו מעיך עלי, קדוש יעקב קדשני וטהרני, קדוש על כל הקדושות תן לי במתנת חיים ונדבת חסד קדושתך הנוראה, באופן שאזכה לקבלה. זכני מהרה שיהיה לבי פנוי וחלול מכל מיני ערלת לב, מכל מיני טפשות הלב, מכל מיני מחשבות זרות והרהורים רעים וחכמות חיזוניות הנמשכין מהיצר הרע.

120 פנים

אחינו בית ישראל

תרמו נא, בעין יפה, למען

הוצאת העלון שלכם, המפיץ דעת רבינו הקדוש בעולם!

הפקדות בכל סניפי הדואר, חשבון מס' 7-2255-89

לעילוי נשמת מרת בלרה בת דיאמנטא, ת.נ.צ.ב.ה.